

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

23 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte: Nadejda Toma,

Judecătorii: Vladimir Timofti și Anatolie Țurcan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2018, în cauza penală în privința lui

Nicorici Sergiu xxxxx, născut la xxxxx, originar xxxxx și domiciliat xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 12.10.2017 – 15.12.2017;

Instanța de apel: 17.01.2018 – 31.01.2018;

Instanța de recurs: 05.04.2018 – 23.05.2018.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Telenesti din 15 decembrie 2017, în temeiul prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Nicorici Sergiu a fost recunoscut vinovat și condamnat:

- în baza art. 151 alin. (2) lit. j) Cod penal, la 7 (șapte) ani închisoare;
- în baza art. 179 alin. (2) Cod penal, la 1 (unu) an închisoare.

În temeiul art. 84 Cod penal, lui Nicorici Sergiu i-a fost stabilită pedeapsa definitivă 7 (șapte) ani și 6 (șase) luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul lui Donos Sergiu suma de 5000 (cinci mii) lei, cu titlu de prejudiciu material și în beneficiul lui Donos Ana suma de 500 (cinci sute) lei, cu titlu de prejudiciu material.

De la inculpat s-a dispus încasarea sumei de 1067,40 (una mie șazeci și șapte, 40) lei, în beneficiul statului.

2. Prima instanță a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 151 alin. (2) lit. j) Cod penal, „vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau sănătății, care este periculoasă pentru viață, săvârșită asupra a două persoane” și în baza art. 179 alin. (2) Cod penal, „pătrunderea ilegală în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia și refuzul de a părăsi domiciliul, săvârșită cu aplicarea violenței.”

3. Avocatul Stegărescu Nelea în numele inculpatului a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care, în temeiul art. 90 Cod penal, inculpatului Nicorici Sergiu să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și respingerea cererii procurorului privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cerințelor sale, apelantul a invocat următoarele aspecte:

- la stabilirea pedepsei, prima instanță nu a ținut cont de toate circumstanțele cauzei, de personalitatea inculpatului, de comportamentul acestuia în timpul și după săvârșirea infracțiunii și neîntemeiat i-a aplicat acestuia pedeapsa de 7 ani și 6 luni închisoare cu executare;

- instanța urma să țină cont că inculpatul și-a recunoscut integral vinovăția și a solicitat examinarea cauzei în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală;

- inculpatul a fost de acord să restituie părților vătămate prejudiciul material cauzat, iar părțile vătămate nu au solicitat aplicarea în privința condamnatului a unei pedepse privative de libertate;

- în speță sunt întrunite condițiile de aplicare a prevederilor art. art. 79, 90 Cod penal;

- instanța a conchis eronat de a încasa de la inculpat cheltuielile de judecată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2018, a fost admis apelul, casată integral sentința inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Nicorici Sergiu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 151 alin. (2) lit. j) Cod penal, la 7 (șapte) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis;

- art. 179 alin. (2) Cod penal, la 1 (unu) an închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Nicorici Sergiu i-a fost stabilită definitiv pedeapsa 7 (șapte) ani și 6 (șase) luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul lui Donos Sergiu suma de 5000 (cinci mii) lei, cu titlu de prejudiciu material, iar în beneficiul lui Donos Ana suma de 500 (cinci sute) lei, cu titlu de prejudiciu material.

Cheltuielile de judecată în sumă de 1067,40 (una mie șizeci și șapte, 40) lei au fost trecute în contul statului.

4.1. Instanța de apel a constatat, că prima instanță a comis o eroare de drept care poate fi remediată doar prin casarea sentinței și rejudecarea cauzei, or deși cauza a fost examinată în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, totuși prima instanță nu a constatat faptele infracționale săvârșite de către inculpat, fapte pe care prima instanță le consideră încadrate juridic în baza art. 151 alin. (2) lit. j) și art. 179 alin. (2) Cod penal.

Ca urmare, instanța de apel a constatat în fapt, că inculpatul Nicorici Sergiu, la 09 august 2017, aproximativ la ora 21:30, fiind în stare de ebrietate alcoolică, intenționat, în lipsa consimțământului proprietarului, lezând dreptul constituțional al persoanei prevăzut de art. 29 din Constituția Republicii Moldova, conform căruia domiciliul și reședința sânt inviolabile și nimeni nu poate pătrunde sau rămâne în domiciliul sau în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia, a pătruns ilegal în gospodăria lui Donos Sergiu, amplasată în s. Chiștelnița, r-nul Telenești, unde a aplicat violența fizică asupra lui Donos Sergiu, Donos Ana și xxxxx, cauzându-i astfel lui xxxxx, conform raportului de expertiză judiciară nr. 184D din 07 septembrie 2017, leziuni corporale ușoare sub formă de plagă prin tăiere și hematom infectat mâna stângă.

Acțiunile nominalizate ale inculpatului au fost încadrate în baza art. 179 alin. (2) Cod penal, *„pătrunderea ilegală în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia și refuzul de a părăsi domiciliul, săvârșită cu aplicarea violenței”*.

De asemenea, instanța de apel a constatat că, inculpatul Nicorici Sergiu, în aceeași noapte, după ce a pătruns ilegal în domiciliul lui Donos Sergiu, aflându-se în stare de ebrietate produsă de alcool, în ograda gospodăriei ultimului, intenționat, urmărind scopul cauzării leziunilor corporale, a aplicat lovituri cu un cuțit peste diferite părți ale corpurilor lui Donos Sergiu și Donos Ana, cauzându-i astfel lui Donos Sergiu, conform raportului de expertiză judiciară nr. 185 din 07 septembrie 2017 - leziuni corporale grave, iar victimei Donos Ana, conform raportului de expertiză judiciară nr. 183 D din 07 septembrie 2017 - leziuni corporale grave.

Acțiunile nominalizate ale inculpatului Nicorici Sergiu au fost încadrate în baza art. 151 alin. (2) lit. j) Cod penal, *„vătămarea intenționată gravă a sănătății, care este periculoasă pentru viață, comisă asupra a două persoane.”*

Cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității, raportate la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, instanța de apel a considerat ca fiind dovedită vinovăția inculpatului Nicorici Sergiu în săvârșirea infracțiunilor incriminate.

4.2. La capitolul individualizării pedepsei penale, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal, de faptul că potrivit art. 76 Cod penal, în privința inculpatului Nicorici Sergiu careva circumstanțe atenuante nu au fost stabilite.

În acest context, contrar concluziilor primei instanțe și alegațiilor părții apărării invocate în cererea de apel, recunoașterea vinovăției care atrage incidența procedurii simplificate nu poate fi valorificată ca o circumstanță atenuantă judiciară prevăzută de art. 76 alin. (1) lit. f) Cod penal, deoarece ar însemna că aceleiași situații de drept să i se acorde o dublă valență juridică.

În conformitate cu art. 77 Cod penal, în privința inculpatului Nicorici Sergiu a fost reținută circumstanța agravantă *„săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate alcoolică”*.

Cu referire la personalitatea inculpatului, instanța de apel a constatat că acesta se caracterizează negativ, ca fiind o persoană conflictuală, este la evidență ca agresor în familie, nu se află la evidență la medicul narcolog și medicul psihiatru, anterior a fost tras la răspundere contravențională în mod repetat și a fost condamnat penal, beneficiind de suspendarea condiționată a executării pedepsei, precum și de efectele actului de amnistie, nu și-a corijat comportamentul și a săvârșit cu intenție alte două infracțiuni.

Instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiate argumentele părții apărării invocate în cererea de apel precum că în speță ar fi posibilă suspendarea condiționată a executării pedepsei penale conform art. 90 alin. (1) Cod penal, precum și referitor la aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal.

În ceea ce privește alegația apelantului precum că părțile vătămate nu au solicitat aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse privative de libertate, instanța de apel a reținut, că fiind audiate în ședința instanței de judecată, părțile vătămate au solicitat aplicarea în privința lui Nicorici Sergiu a unei pedepse prevăzute de lege.

4.3. Cu referire la latura civilă instanța de apel a constatat, că prin ordonanța organului de urmărire penală din 05 septembrie 2017, Donos Sergiu a fost recunoscut în calitate de parte civilă, ca fiindu-i cauzat un prejudiciu material în mărime de 5000 de lei (f.d.30); prin ordonanța organului de urmărire penală din 05 septembrie 2017, Donos Ana a fost recunoscută în calitate de parte civilă, ca fiindu-i cauzat un prejudiciu material în mărime de 500 de lei (f.d.37).

În ședința de judecată a primei instanțe și în instanța de apel, ambele părți vătămate și civile - Donos Sergiu și Donos Ana, au solicitat încasarea de la inculpat a prejudiciului material în mărime de 5000 lei și respectiv 500 lei.

Instanța de apel a reținut, că părțile vătămate și civile - Donos Sergiu și Donos Ana nu au înaintat acțiune civilă, însă reieșind din prevederile art. 385 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, instanța a statuat, că în rezultatul săvârșirii infracțiunilor de către inculpatul Nicorici Sergiu, părților civile Donos Sergiu și Donos Ana le-au fost cauzate prejudicii materiale legate de acordarea ajutorului medical și a tratamentului ulterior, fapt ce s-a soldat cu dispunerea încasării de la Nicorici Sergiu în beneficiul lui Donos Sergiu a sumei de 5000 de lei, cu titlu de prejudiciu material, iar în beneficiul lui Donos Ana a sumei de 500 de lei, cu titlu de prejudiciu material.

În ceea ce privește alegația apelantului precum că inculpatul Nicorici Sergiu a fost de acord să restituie părților vătămate prejudiciul material cauzat, instanța de apel a reținut, că partea apărării nu a prezentat probe care să demonstreze că intenția inculpatului a fost urmată de fapte reale și că prejudiciul material ar fi fost reparat.

Cu referire la argumentul apelantului precum că prima instanță a conchis eronat de a încasa de la inculpat cheltuielile de judecată, instanța de apel a notat, că aceste argumente sunt întemeiate. Or, potrivit materialelor cauzei la solicitarea organului de urmărire penală au fost efectuate rapoartele de expertiză medico-legală nr. 185D din 07 septembrie 2017, nr. 183D din 07 septembrie 2017 și nr. 184D din 07 septembrie 2017, în vederea stabilirii gradului leziunilor

corporale cauzate lui Donos Sergiu, Donos Ana și xxxxx în urma săvârșirii infracțiunii de către Nicorici Sergiu, costul cărora este de 960 de lei (f.d. 49, 50, 57-58, 65-66).

În rechizitoriu, precum și în ședința de judecată, procurorul a solicitat încasarea de la Nicorici Sergiu a cheltuielilor de judecată în sumă de 1067,40 lei, fără a specifica în detaliu destinația cheltuielilor.

Totodată, instanța de apel a specificat, că suportarea cheltuielilor respective de către Stat, constituie o obligație pozitivă a acestuia, în sensul prevederilor CEDO. În speță, expertizele medico-legale au fost ordonate de către organul de urmărire penală, acestea fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării, iar în sensul dat, acestea reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea parțială a acesteia în partea ce ține de neîncasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 1067,40 lei, cu menținerea în această parte a sentinței primei instanțe.

În argumentarea recursului acuzatorul de stat critică decizia instanței de apel în partea ce ține de soluția dispusă pe caz cu privire la trecerea cheltuielilor judiciare în sumă de 1067,40 lei, în contul statului, considerând-o neîntemeiată și contrară normelor procesuale.

Relevă procurorul, că instanța de apel în cadrul examinării cauzei și emiterii hotărârii a făcut referire la prevederile art. 143 alin. (1) pct. 1) și 2) cât și alin. (2) Cod de procedură penală, și nu a luat în considerație faptul, că în cadrul cauzei penale, de către stat au fost suportate cheltuieli financiare la efectuarea expertizelor judiciare în cauza penală, în sumă totală de 1067,40 lei, care în conformitate cu prevederile art. 75 a Legii nr. 68 din 14 aprilie 2016 „Cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar” și potrivit Hotărârii Guvernului nr. 1020 din 29 septembrie 2011 „Cu privire la tarifele medico-sanitare”, cu modificările operate, cheltuielile, urmau a fi încasate de la inculpat în beneficiul statului, potrivit art. art. 227-229 Cod de procedură penală, iar instanța contrar prevederilor art. art. 385 alin. (1) pct. 14), art. 397 pct. 5) Cod procedură penală, nu a dispus acest fapt.

6. Verificând argumentele recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile

instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul reține că recurentul invocă ca temei pentru recurs pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În esență, recurentul critică decizia instanței de apel dintr-un singur considerent, și anume că, în viziunea sa, instanța de apel greșit a casat sentința și a pronunțat o nouă hotărâre prin care a respins solicitarea acuzatorului de stat cu privire la încasarea din contul inculpatului a sumei de 1067,40 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

Cu referire la aceste argumente ale recurentului Colegiul penal conchide, că instanța de apel, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ajungând corect la concluzia de a respinge solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în sumă de 1067,40 lei.

Astfel, art. 227 alin. (2) Cod de procedură penală stipulează, că cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Totodată, alin. (3) al aceleiași norme prevede, că cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art. 228 Cod de procedură penală (1) În modul prevăzut de legea procesuală penală, din sumele alocate de stat vor fi compensate următoarele cheltuieli judiciare suportate de către martori, partea vătămată, partea civilă, asistenții procedurali, interpreți, traducători, experți, specialiști, reprezentanții legali ai părții vătămate, ai părții civile:

1) cheltuielile făcute în legătură cu prezentarea la citare în organul de urmărire penală și în instanță;

2) cheltuielile de cazare;

3) salariul mediu pentru toată perioada de participare în procesul penal;

4) cheltuielile de reparare, restabilire a obiectelor care au fost deteriorate în urma utilizării lor în cadrul acțiunilor procesuale la cererea organului de urmărire penală sau a instanței.

(2) Organele, întreprinderile, instituțiile și organizațiile de stat sunt obligate să păstreze salariul mediu pentru toată perioada de timp în care partea vătămată, reprezentantul ei legal, asistentul procedural, interpretul, traducătorul, specialistul, expertul, martorul au participat în procesul penal la citirea organului de urmărire penală sau a instanței.

(3) Expertului și specialistului li se recuperează, de asemenea, costul materialelor care le aparțin și care au fost utilizate pentru executarea însărcinării respective.

(4) Expertul, specialistul, interpretul, traducătorul au dreptul la recompensă pentru executarea obligațiilor, afară de cazurile când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu.

(5) Cheltuielile suportate de persoanele menționate la alin.(1) vor fi recuperate la cererea acestora în baza unei hotărâri a organului de urmărire penală sau a instanței în mărimea stabilită de legislația în vigoare.

Având în vedere prevederile legale citate, Colegiul penal conchide, că instanța de apel întemeiat a reținut, că potrivit materialelor cauzei la solicitarea organului de urmărire penală au fost efectuate rapoartele de expertiză medico-legală nr. 185D din 07 septembrie 2017, nr. 183D din 07 septembrie 2017 și nr. 184D din 07 septembrie 2017, în vederea stabilirii gradului leziunilor corporale cauzate lui Donos Sergiu, Donos Ana și xxxxx în urma săvârșirii infracțiunii de către Nicorici Sergiu, costul cărora este de 960 de lei (f.d. 49, 50, 57-58, 65-66). În rechizitoriu, precum și în ședința de judecată, procurorul a solicitat încasarea de la Nicorici Sergiu a cheltuielilor de judecată în sumă de 1067,40 lei, fără a specifica în detaliu destinația cheltuielilor.

Totodată, Colegiul penal statuează, că cheltuielile nominalizate sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale, însă nu constituie cheltuieli suplimentare suportate de către organul de urmărire penală sau de către instanță, în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau judecarea cauzei.

Așadar, Colegiul penal atestă, că instanța de apel întemeiat a reținut, că aceste cheltuielile sunt suportate de către organul de urmărire penală, care și are atribuția de a administra probele în vederea probării/combaterii acuzației aduse, însă aceste cheltuieli nu sunt de natura de a pune pe seama statului costuri suplimentare, sau exagerate, iar cheltuielile pentru efectuarea expertizei întru stabilirea gradului vătămarilor corporale ale victimei, sunt evidente și necesare pentru a demonstra existența/lipsa bănuielii rezonabile privind comiterea infracțiunii.

Colegiul penal de asemenea menționează, că la examinarea cauzei de către instanța de apel au fost respectate prevederile legale prescrise de art. art. 414-419 Cod de procedură penală, iar eroarea de drept invocată de către recurent prevăzută la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu a fost constatată

la examinarea recursului, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2018, în cauza penală în privința lui **Nicorici Sergiu xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **23 mai 2018**.

Președinte

Nadejda Toma

Judecătorii

Vladimir Timofti

Anatolie Țurcan